

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ, ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ

Кафедра фінансів, банківської і страхової справи

Затверджую:

Директор ННІМЕФ

_____ О.Л. Фещенко

“ ___ ” _____ 2019р

Схвалено на засіданні кафедри фінансів,
банківської і страхової справи

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 2019р.

Завідувач кафедри _____ О.І. Дацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ»

Статус дисципліни: за вибором

Освітньо-професійна програма вищої освіти галузі знань 07

Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціалізація: «Міжнародна економіка та фінанси»

Форма навчання денна Курс 3

Семестр шостий

Робоча навчальна програма складена на основі навчальної програми дисципліни “Міжнародні фінанси” підгот. к.е.н., проф. Г.І. Філіною та затвердженої на засіданні кафедри _____ протокол № _____

Розробник робочої програми навчальної дисципліни: професор МКА Філіна Г.І.

Київ МАУП 2019 р.

I. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – оволодіння знаннями з теорії міжнародних фінансових відносин та набуття навичок практичного застосування одержаних знань при здійсненні фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності підприємств.

Завдання дисципліни: опанування знаннями з питань розвитку міжнародних фінансових відносин, світової валютної системи та світового фінансового ринку; ознайомлення поняттям валюти, з теорією валютних курсів, міжнародною фінансовою діяльністю комерційних банків, формами фінансування міжнародної торгівлі; формування у студентів уявлення про призначення та діяльність фінансових організацій та засади валютної системи України.

Предмет дисципліни – відносини, що виникають у процесі формування та руху міжнародних фінансів у світовому фінансовому середовищі.

Статус дисципліни – за вибором.

Місце навчальної дисципліни освітній програмі. Вивчення дисципліни «Міжнародні фінанси» базується на знанні дисциплін "Макроекономіка", "Мікроекономіка", "Міжнародна економіка", "Фінанси", "Фінанси підприємств", "Гроші та кредит".

II. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ

НАВЧАННЯ

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни.

В результаті вивчення дисципліни «Міжнародні фінанси» студент буде знати:

- сутність основних категорій міжнародних фінансів;
- еволюцію світової валютної системи;
- особливості функціонування світового фінансового ринку та його структури;
- методики проведення валютних операцій на фінансовому ринку України;
- особливості функціонування євrorинку, а саме: ринку євровалют, ринку капіталів, ринку облігацій, ринку євро валют, ринку золота;
- освоєння технологій кредитування на міжнародному кредитному ринку та процедури синдикування кредиту: експортні та комерційні кредити;
- сутність балансів міжнародних розрахунків та методика розрахунку платіжного балансу;
- проведення міжнародних розрахунків згідно наступних форм розрахунку: вексями, чеками, інкасо, документарним акредитивом тощо;

- регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин на фінансовому ринку України.

Передумови для вивчення дисципліни

Методична основа дисципліни "Міжнародні фінанси" своєю основою має сучасні економічні теорії та концепції функціонування світового фінансового середовища, світовий досвід з теорії та практики залучення капіталу на світовому фінансовому ринку, теоретичні основи формування та управління валютними курсами.

ІІІ. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення дисципліни студент повинен уміти:

- володіти теоретичними основами та практичними навичками міжнародних фінансів;
- складати платіжні та розрахункові баланси;
- складати первинні документи для проведення різних форм міжнародних розрахунків: векселями, чеками, інкасо, документарним акредитивом тощо;
- дотримуватися послідовності проведення етапів міжнародних розрахунків;
- проводити аналіз міжнародних розрахунків та валютних операцій;
- здійснювати аналіз міжнародних стандартів рахівництва (IAS) тощо.
-

ІV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль знань студентів формується на підставі сумарного рейтингу, що включає рейтингові оцінки під час поточного контролю та рейтингову оцінку на екзамені (заліку).

Згідно критеріям оцінки знань студентів за сумарним рейтингом (табл. 1) виставляється екзаменаційна оцінка.

Таблиця 1

Критерії оцінки знань студентів за сумарним рейтингом

| Якісна характеристика | Кількість балів | Рейтингова оцінка | Додаткові умови |
|-----------------------|-----------------|-------------------|---------------------------------|
| Відмінно | 90-100 балів | A | |
| Дуже добре | 82-89 балів | B | |
| Добре | 75-81 бал | C | |
| Задовільно | 68-74 бали | D | |
| Достатньо, задовільно | 60-67 балів | E | |
| Незадовільно | 35-59 балів | EX, | можливість повторного складання |
| Незадовільно | 1-34 бали | F | повторне вивчення* |

*У останньому випадку відповідно до «Положення про систему триступеневого контролю знань студентів Міжрегіональної Академії управління персоналом» студенту рекомендується повторне слухання курсу.

Може передбачатися оцінювання за співвідношенням 85:15. В цьому випадку на залік/екзамен відводиться 15 балів (1-5 за відповідь на кожне з трьох питань екзаменаційного білету) або тестові чи інші залікові завдання.

Максимальна сума балів (поточна рейтингова + підсумкова екзаменаційна) складає 100 балів, а мінімальна сума балів по поточному контролю – 60 балів (допуск до здійснення підсумкового контролю знань).

Рекомендована шкала балів оцінювання поточного та підсумкового контролю наведено нижче в табл.2.

Таблиця 2

Розподіл балів за якими оцінюються різні види робіт

| Бали за модуль | Змістовний модуль 1 | | | Змістовний модуль 2 | | | Змістовний модуль 3 | | | | Змістовний модуль 4 | | РАЗОМ (мінімум) | РАЗОМ (максимум) | Залік | УСЬОГО |
|----------------|---------------------|----|----|---------------------|----|----|---------------------|----|----|-----|---------------------|-----|-----------------|------------------|-------|--------|
| | Т1 | Т2 | Т3 | Т4 | Т5 | Т6 | Т7 | Т8 | Т9 | Т10 | Т11 | Т12 | | | | |
| | 5 | | | 5 | | | 5 | | 5 | | | 5 | 10 | 20 | 15 | 100 |
| ПК | | 5 | | | 5 | | 5 | | 5 | | 5 | 10 | 20 | | | |
| РТ | 5 | | | 5 | | | | 5 | | 5 | | 10 | 10 | | | |
| МК | | 5 | | | | 5 | | | 5 | 5 | | 15 | 20 | | | |
| М | | | 10 | | | | | | | | 10 | 20 | 20 | | | |
| ІР | | | 5 | | | 5 | | | 5 | | 5 | 5 | 15 | | | |

Тип контролю:

ПК – поточний контроль (відповіді на семінарах, доповнення)

РТ – розв’язок задач/ тестування

МК – міні-контрольна

М – модульна контрольна робота

ІР – індивідуальна робота

У. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ Контроль є невід'ємною складовою навчання основам міжнародних фінансів і проводиться з метою оцінки навчальних досягнень студентів згідно з визначеним чинною програмою рівнем досягнень, оцінки ефективності навчального процесу, підвищення мотивації до навчання.

Система контролю має комунікативну спрямованість, що дозволяє визначити рівень сформованості навичок і вмінь механізмів страхування. Вона характеризується зв'язністю і зростаючою складністю, і включає поточний і підсумковий види контролю.

Цілі та зміст різних видів контролю мають відповідати цілям, завданням та змісту навчання. Порядок нарахування балів і виставлення оцінок під час виконання студентами контрольних завдань зумовлюється обраним видом контролю і повинен бути зручним і

Завдання для проведення поточного контролю розробляються викладачами з урахуванням особливостей навчання міжнародним фінансам на відповідному курсі.

Метою підсумкового контролю, що проводиться наприкінці відповідного семестру, є визначення рівня володіння студентами інструментами міжнародних фінансів відповідно до рейтингової системи оцінювання знань, яка додається до робочої програми навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту/заліку, який складається письмово. Залік проводиться у формі відповідей тесту, або відповідей на питання екзаменаційного білету. Обидві форми контролю застосовуються з метою перевірки сформованості конкретних навичок і вмінь з управління міжнародними фінансовими потоками.

УІ. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3

Структура навчальної дисципліни

| № | Обсяг в кредитах ЄКТС/ Всього годин у семестрі <u>5/150</u> Назва теми | Кількість годин, з них: | | | | | | Пр імі т- ка |
|--|--|-------------------------|--|--|---|--|-------------------------|-----------------------|
| | | лек -ції (Л) | се мін ар. зан . (С З) | пра кт., лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ) | інд. - кон с. роб . (ІК Р) | са м. ро б. сту д. (СР С) | фор-ма конт- ролю | |
| Змістовий модуль 1: Сутність міжнародних фінансів | | | | | | | | |
| 1. | Міжнародні фінанси і їх функції | 4 | 1 | | | | | |
| 2. | Світова валютна система. | 4 | 1 | | | 6 | У, ПК | |

| | | | | | | | | |
|---|-----------------------------------|----|----|--|--|----|--------------|--|
| 3. | Платіжний баланс держави | 4 | 1 | | | 6 | У, ПК | |
| Змістовий модуль 2. Валюта як світові гроші | | | | | | | | |
| 4. | Валюта як світові гроші. | 4 | 1 | | | 6 | У, ПК | |
| 5. | Валютний курс і його формування | 4 | 1 | | | 6 | У, КР | |
| Змістовий модуль 3. Інститути і операції світового фінансового ринку | | | | | | | | |
| 6 | Міжнародні фінансові ринки | 4 | 2 | | | 6 | У, ПК | |
| 7 | Міжнародні фінансові інститути | 4 | | | | 6 | ПК, КР | |
| Змістовий модуль 4. Фінансування зовнішньоекономічних операцій | | | | | | | | |
| 8 | Фінансування міжнародної торгівлі | 4 | 1 | | | 6 | У, ПК | |
| 9 | Валютна система України | 2 | | | | 4 | ПК, КР | |
| | Всього годин 90 | 34 | 10 | | | 46 | зал/ екз. | |

Форми контролю: усне опитування - У
 контрольні роботи - КР
 перевірка конспектів - ПК
 перевірка завдань для самостійної роботи - СР
 тестування - Т
 колоквиум - К

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ

Модуль I. Сутність міжнародних фінансів.

Поглиблення міжнародного розподілу праці. Міжнародна спеціалізація виробництва. Формування світового товарного ринку. Інтернаціоналізація вартості товарів та послуг. Розвиток інтеграційних процесів у світовій економіці. Інтернаціоналізація грошових відносин. Розвиток міжнародних грошових потоків. Утворення регіональних і загальносвітової валютних систем. Вплив утворення регіональних та загальносвітової валютних систем на розвиток світової економіки.

Необхідність та принципи регулювання міжнародних валютних відносин. Національні, регіональні та світова системи валютного регулювання. Історія розвитку світової фінансової системи. Система золотого стандарту. Бреттон-Вудська валютна система. Сучасна міжнародна валютна система: валютний режим, база валютних курсів і міжнародна валютна ліквідність, механізми взаємного кредитування. Роль міжнародного валютного фонду. Європейський валютний союз: становлення, переваги, колективна валюта євро, розвиток кредитних механізмів, загальноєвропейські банківські установи.

Перспективи розвитку Європейського валютного союзу. Передумови входження України в Європейський валютний союз.

Платіжний баланс. Склад та структура платіжного балансу: торговий баланс, баланс грошових переказів, баланс руху капіталів та кредитів. Стан платіжного балансу України.

Модуль II. Валюта як світові гроші.

Причини виникнення світових грошей. Історія розвитку світових грошей. Функції світових грошей. Форми світових грошей. Золото як світові гроші. Національні валюти держав як світові гроші. Колективні валюти. Розрахункова одиниця Міжнародного валютного фонду. Європейська валютна одиниця. Колективні валюти інших міжнародних фінансових об'єднань. Міжнародна валютна ліквідність. Поняття про резервні валюти. Перспективи розвитку світових грошей.

Поняття про валютний курс. Теорія паритету купівельної спроможності. Ринковий механізм курсоутворення. Роль попиту та пропозиції грошей у визначенні валютного курсу. Кон'юнктурні та системні чинники, що обумовлюють коливання валютних курсів. Валютний курс і платіжний баланс. Вплив інфляції на валютний курс. Вплив рівня облікових та процентних ставок на валютний курс.

Конвертованість національної валюти. Види валют за режимом конвертованості: неконвертована, частково конвертована, зовнішня конвертованість, повна конвертованість. Етапи впровадження конвертації валют. Поняття про систему "плаваючих" валютних курсів. Поняття про валютний коридор.

Модуль III. Інститути і операції світового фінансового ринку.

Загальна характеристика, функції та елементи міжнародного фінансового ринку: інвестори, позичальники, міжнародні фінансові інструменти, міжнародні фінансові посередники, механізми курсоутворення на міжнародних фінансових ринках, міжнародні фінансові правила та стандарти. Міжнародний валютний ринок, міжнародний ринок капіталів, міжнародний кредитний ринок.

Роль комерційних банків у функціонуванні міжнародних фінансових ринків. Зовнішньоекономічна діяльність банків. Склад міжнародних банківських послуг. Банки як головні агенти та оператори на світових валютних та кредитних ринках. Валютні операції банків. Роль банків в організації та здійсненні міжнародних кредитних операцій. Банки як організатори та виконавці міжнародних розрахунків та платежів. Банківські послуги зі страхування валютних ринків.

Міжнародна діяльність банків-резидентів. Іноземні відділення та представництва банків. Комерційні банки з іноземним капіталом. Міжнародні комерційні банки.

Комерційний кредит в міжнародній практиці. Міжнародний лізинг. Міжнародний банківський кредит. Міжнародні банківські послуги. Державне кредитування зовнішньоторговельних операцій. Страхування кредитів в міжнародній торгівлі. Кредити під урядові гарантії.

Кредити міжнародних фінансових організацій. Мета, порядок оформлення та погашення кредитів. Державна кредитна підтримка національного експорту.

Призначення, форми, функції та операції міжнародних фінансових організацій. Загальносвітові організації: Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Світова організація торгівлі, Організація економічної співпраці та розвитку, Банк міжнародних розрахунків. Європейські організації: Європейське співтовариство, Європейська асоціація вільної торгівлі, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк, Європейський валютний союз та його фінансові установи.

Участь України в міжнародних фінансових організаціях. Діяльність міжнародних фінансових організацій в Україні.

Модуль ІV. Фінансування експорту та імпорту.

Фінансування експорту та імпорту. Комерційний кредит в міжнародній практиці. Міжнародний лізинг. Міжнародний банківський кредит. Міжнародні банківські послуги. Державне кредитування зовнішньоторговельних операцій. Страхування кредитів в міжнародній торгівлі. Кредити під урядові гарантії.

Кредити міжнародних фінансових організацій. Мета, порядок оформлення та погашення кредитів. Державна кредитна підтримка національного експорту. Державні розрахункові експортно-імпортні компанії.

Валютні операції: спот, форвардні, ф'ючерсні, опціони, своп, валютний арбітраж. Валютні ризики та методи валютного страхування.

Валютне законодавство України. Порядок надання ліцензій на здійснення валютних операцій. Встановлення офіційного і ринкових валютних курсів та їх регулювання. Правила продажу та купівлі іноземної валюти. Регулювання кредитних операцій у зовнішньоекономічній діяльності. Режим іноземного інвестування та інвестування за межі України.

6.1. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Лекція 1

Тема 1. Міжнародні фінанси і їх функції

1. Міжнародні фінансові відносини як підсистема міжнародних економічних відносин.
2. Поняття міжнародних (світових) фінансів.

3. Функції світових фінансів.
4. 4.Фактори, що сформували сучасне світове економічне середовище.
5. Міжнародна фінансова політика держави.

Література:7,9,10,11,12,14

Лекція 2

Тема 2. Світова валютна система.

1. Визначення і структура світової валютної системи: світова валютна система, регіональні валютні системи, національні валютні системи.
2. Елементи світової валютної системи
3. Види світових валютних систем як етапи розвитку

Література: 7, 8-12,14,21

Лекція 3

Тема 3. Платіжний баланс держави.

1. Види балансів міжнародних розрахунків
2. Поняття платіжного балансу
3. Принцип записів операцій у платіжному балансі.
4. Структура платіжного балансу.

Література:7,10,14,25,27

Лекція 4

Тема 4. Валюта як світові гроші.

1. Поняття валюти і її історичний розвиток
2. Поняття резервної валюти.
3. Валютні обмеження на національному валютному ринку
4. Установлення режиму конвертованості валюти.
5. 5.Золото як валютний резервний актив.

Література: 7,8,19-15,21, 23,28,31

Лекція 5

Тема 5. Валютний курс і його формування

1. Класифікація режиму валютного курсу.
2. Поняття курсу валюти й економічний зміст валютного курсу
3. Фактори, що формують валютний курс
4. Понятие валютного курса и факторы, которые на него влияют.
5. Возникновение спроса на валюту и предложения валюты.

6. Формування ринкового курсу валюти під впливом міжнародної торгівлі та світового ринку капіталу.
7. Види валютних курсів.
8. Ржими валютного курсу. Класифікація валют у залежності від режиму валютного курсу.
9. Регулювання курсу національної валюти.

Література: 7,8,21,28,31,32

Лекція 6

Тема 6. Міжнародні фінансові ринки

1. Сутність і функції міжнародного фінансового ринку
2. Структура міжнародного фінансового ринку
3. Міжнародний валютний ринок
4. Міжнародний ринок цінних паперів
5. Міжнародний кредитний ринок
6. Міжнародні фінансові посередники

Література:7,8, 12,13,14, 22, 23,27,29

Лекція 7

Тема 7. Міжнародні фінансові інститути

1. Функции МВФ
2. Мировой банк и его составляющие
3. Региональные финансовые институты.

Література:7, 8,11,12,27,30

Лекція 8

Тема 8. Фінансування міжнародної торгівлі

1. Методи фінансування експорту та імпорту.
2. Комерційний кредит в міжнародній практиці.
3. Міжнародний лізинг.
4. Міжнародний факторинг
5. Кредити міжнародних фінансових організацій.

Література: 7,8,9, 13,6-19, 20,24,26

Лекція 9

Тема 9. Валютна система України

1. Елементи валютної системи
2. Валютна політика держави

3. Валютні обмеження

Література: 7,15, 21,22,24

6.2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1. Становлення світового фінансового середовища

1. Міжнародний обмін та інтернаціональна вартість товарів.
2. Розвиток інтернаціоналізації грошових відносин.
3. Передумови виникнення та розвиток світової валютної системи.
4. Світова система валютного регулювання.
5. Європейський валютний союз
6. Економічна сутність та структура платіжного балансу країни

Література: 7,9,10,11,12,14,21,25,27

Семінар 2. Світові гроші

1. Історія розвитку форм світових грошей. Функції світових грошей
2. Перетворення національної валюти у світові гроші
3. Золото в якості світових грошей: історія, сучасність, майбутнє.
4. Колективна валюта - євро

Література: 7,8,19-15,21, 23,28,31

Семінар 3. Валютні курси і їх визначення

1. Сутність і види валютних курсів.
2. Теорія паритету купівельної спроможності.
3. Ринковий механізм курсоутворення.
4. Державна валютна політика.
5. Інструменти регулювання валютного курсу.

Література: 7,8,21,28,31,32

Семінар 4. Міжнародні фінансові ринки та механізм їх функціонування

1. Міжнародний фінансовий ринок: суть, функції та роль у світовій економіці.
2. Склад міжнародного фінансового ринку: валютний ринок, міжнародний ринок капіталів, міжнародний кредитний ринок.
3. Інструменти міжнародного фінансового ринку: валютні цінності, міжнародні грошові одиниці, цінні папери, міжнародні кредити.
4. Міжнародні фінансові посередники.
5. Особливості міжнародного грошово-кредитного ринку.

6. Особливості міжнародного ринку капіталів (фондового ринку).
7. Механізми ціноутворення на міжнародних фінансових ринках.

Література: 7,8, 12,13,14, 22, 23,27,29

Семінар 5. Міжнародна діяльність комерційних банків

1. Роль банківських установ в забезпеченні ефективного функціонування світової валютної, кредитної та платіжної системи. Транснаціональні банки.
2. Банки як організатори та виконавці міжнародних розрахунків та платежів.
3. Роль банків в організації та здійсненні міжнародного кредиту.

Література: 7,8,9, 13,20,24,26,29

Семінар 6. Фінансування міжнародної торгівлі та операцій на світовому фінансовому ринку

1. Методи фінансування експорту та імпорту.
2. Комерційний кредит в міжнародній практиці.
3. Міжнародний лізинг.
4. Міжнародний факторинг
6. Кредити міжнародних фінансових організацій.
7. Страхування кредитів у міжнародній торгівлі.
8. Державне регулювання валютних організацій

Література: 7,8,9, 13,6-19, 20,24,26

6.3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Питання, що виносяться на самостійне вивчення

Тема 1. Міжнародні фінанси і їх функції

- 1 Суть, чинники, становлення і структура світових фінансів.
 1. Генезис міжнародних фінансів.
 2. Економічна природа сучасних міжнародних фінансів. Функції міжнародних фінансів.

| № | Курс 5 | Семестр 9 | | | | | | |
|---|----------------------------|-----------|-------------------|--------------------------------------|---|---|------------------------------------|-----------------------|
| | Всього годин у семестрі 81 | | лек ції (Л) | сем і нар. зан. (СЗ) | пра кт. лаб. зан. (ПЗ , ЛЗ) | інд. - кон с. роб · (ІК Р) | фор ма кон т- рол ю | Пр им іт- ка |

| | | | | | | | |
|----|---|----|----|---|----|----------|--|
| | Змістовний модуль I. Теоретичні основи ринкового ціноутворення. | | | | | | |
| 1. | Ціноутворення в умовах ринкових відносин | 2 | 1 | | 4 | У | |
| 2. | Структура ціни як об'єкт управління | 2 | 2 | | 6 | У, КР | |
| 3. | Функції та види цін в економіці. | 1 | 1 | | 4 | У, СР | |
| | Змістовний модуль II. Державна політика в області ціноутворення | | | | | | |
| 4. | Державне регулювання цін в ринковій економіці | 1 | 1 | | 4 | У, | |
| 5. | Ціноутворення в умовах інфляції | 2 | 1 | | 4 | У, ПК | |
| | Змістовний модуль III. Цінова політика підприємства | | | | | | |
| 6. | Цінова політика підприємства на ринку | 1 | 1 | | 4 | У, | |
| 7. | Цінова стратегія підприємства | 2 | 1 | | 6 | У | |
| 8. | Методи встановлення цін | 2 | 2 | | 6 | У, КР | |
| 9 | Ціна та життєвий цикл товару | 2 | 1 | | 4 | У | |
| 10 | Цінова тактика підприємства на ринку | 2 | 1 | | 6 | У, СР | |
| 11 | Ціни та конкуренція | 2 | 1 | | 4 | К | |
| 12 | Ціноутворення на експортну продукцію | 1 | 1 | | 4 | У, Т | |
| | Всього годин 144 | 20 | 14 | - | 56 | | |

Тема 5 Валютний курс і його формування

1. Валютний курс. Сутність валютного курсу та його функції.
2. Розрахункові види валютних курсів.
3. Чинники, що впливають на валютний курс.
4. Прогнозування валютного курсу.
5. Теорії регулювання валютного курсу.

Тема 6 Міжнародні фінансові ринки

1. Характеристика міжнародних, регіональних та національних валютних ринків, котировкам валют, валютних позицій
2. Міжнародний кредит: поняття, принципи, функції та
3. Передумови створення сучасних валютних ринків та їхні особливості.
4. Функції, основний товар та суб'єкти валютних ринків.
5. Види валютних ринків.
6. Структура валютного ринку.
7. Механізми валютного ринку.
8. Сучасні тенденції розвитку міжнародного валютного ринку.

Тема 7 Міжнародні фінансові інститути

1. Суб'єкти міжнародних фінансів та їх характеристика.
2. Світові фінансові центри. Стадії розвитку міжнародного фінансового центру.
3. Основні елементи й умови міжнародного фінансового центру.
4. Фінансові центри розвинутих країн.
5. Фінансові центри країн що розвиваються
6. Офшорні фінансові центри.

Тема 8. Фінансування міжнародної торгівлі

1. Поняття міжнародних розрахунків
2. Валютно-фінансові та платіжні умови міжнародних операцій.
3. Валютні кліринги та їхні форми. 5. Методи фінансування міжнародної торгівлі.
Процес фінансування.
4. Міжнародні розрахунки. Визначення та основні форми розрахунків: банківського переказу, інкасо та акредитиву.

Тема 9 Валютна система України

1. Проблеми і перспективи інтеграції України у світове фінансове середовище.
2. Основні риси національної валютної системи
3. Формування системи валютного регулювання та контролю.
4. Роль НБУ у фінансовій системі України.

5. Співробітництво з міжнародними фінансовими інституціями.
6. Діяльність МВФ.

6.4 ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Діяльність транснаціональних банків на світовому фінансовому ринку.
2. Особливості та чинники змін світових валютних систем.
3. Структура світової валютної системи за елементами
4. Міжнародна торгівля та способи її фінансування.
5. Національні валютні системи та їх особливості в провідних економічно розвинених країнах світу.
6. Структура, функції та особливості світового, регіональних та національних валютних ринків.
7. Визначення та характеристика світових фінансових центрів
8. Принципи розподілу капіталів у світовій економіці, міжнародні фінансові потоки та механізми їх обслуговування.
9. Теорії паритетів купівельної спроможності, їх особливості та можливості їх практичного застосування на різних стадіях світової економіки.
10. Платіжний баланс країни та методи його регулювання
11. Вплив стану платіжного балансу на валютний ринок країни
12. Чинники, що визначають динаміку довгострокових та короткострокових валютних курсів.
13. Режими валютного курсу та їх різновиди.
14. Центри світового валютного ринку, особливості їх функціонування, перспективи та тенденції розвитку.
15. Вплив держави на курс національної валюти, валютні обмеження.
16. Створення МВФ, його фінанси та функції.
17. Умови надання кредитів МВФ.
18. Група Світового банку, створення фінансів та функції.
19. Економічні інститути ООН та їх функції
20. Регіональні фінансові інститути.
21. Складові валютної політики держави та їх взаємозв'язок з грошово-кредитною та податково-бюджетною політикою.
22. Виникнення та умови функціонування Європейської валютної системи.
23. Форвардні, ф'ючерсні та опціонні валютні угоди.
24. Валютний арбітраж: види, причини виникнення, особливості реалізації та оцінка

результату.

25. Задачі та зміст міжнародного фінансового лізингу.

26. Задачі та зміст форфейтингу у фінансуванні міжнародної торгівлі

6.4. ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАТИВНА РОБОТА

Індивідуально-консультативна робота здійснюється в формі індивідуальних консультацій зі студентами по питанням тематичного навчального плану, завданням для самостійного для самостійної роботи студентів та виконанню контрольних (реферативних) робіт. Час проведення встановлюється згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри.

УІІ. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

У процесі вивчення дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль знань студентів.

Екзаменаційна оцінка виставляється відповідно до сумарного рейтингу студента.

Приблизне рекомендоване співвідношення між балами за роботу протягом семестру та безпосередньо за екзаменаційну роботу складає 65:35.

Поточний контроль знань, який здійснюється протягом семестру, базується на таких видах навчальних робіт:

а) робота на семінарах над теоретичними питаннями курсу: ґрунтовні відповіді, фіксовані виступи, доповнення;

б) розв'язок задач та виконання тестів;

в) написання контрольних робіт: міні контрольних (за поточною темою) та модульних контрольних робіт (підсумкових за рядом тем).

Рекомендована шкала балів за видами навчальних робіт в таблиці 4.

Тестування та міні контрольні можуть здійснюватися за матеріалами, наведеними у розділі VI «Завдання для самостійної роботи студентів». Теми фіксованих виступів пропонуються до кожного заняття курсу у розділі V «Плани семінарських занять».

Модульні контрольні роботи проводяться у формі тестів і задач, оскільки такий варіант контролю знань оптимальний як з точки зору зручності перевірки робіт, так і з точки зору можливості використання комп'ютерних технологій проведення цих робіт.

Шкала балів за видами навчальних робіт

| № ч/тт | Види навчальних робіт | Максимальна оцінка у | Примітка |
|--------|---|----------------------|--|
| 1. | Відповіді на семінарах | 0-5 | За семінар, незалежно від кількості відповідей |
| 2. | Доповнення | 2,5 | За семінар |
| 3. | Розв'язок задач: -індивідуальний; - участь у колективному розв'язку | 0-5 2,5 | За практичне заняття незалежно від кількості задач За заняття |
| 4. | Тестування | 0-5 | За одне правильно виконане завдання |
| 5. | Фіксований виступ (аналіз проблеми) | 0-5 | За один виступ |
| 6. | Міні-контрольні (за поточною темою) | 0-5 | Загалом за контрольну |
| 7. | Модульні контрольні роботи | 0- 10 | За одну роботу |

У разі потреби контрольні роботи можуть здійснюватися і у традиційній формі письмової відповіді на поставлені запитання. У такому випадку завданнями контрольних робіт можуть виступати питання підсумкового контролю, кількість яких буде обмежена тематичним спрямуванням відповідного модулю.

Протягом викладання дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль знань студентів за наступною схемою:

Таблиця 5

| Тема | | Форма контролю |
|---|---------------------------------|--|
| Змістовий модуль 1: Сутність міжнародних фінансів | | |
| 1. | Міжнародні фінанси і їх функції | Усний контроль знань студентів та тестові завдання протягом семінарського заняття. |
| 2. | Світова валютна система. | Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття. Міні-контрольна |
| 3. | Платіжний баланс держави | |
| Змістовий модуль 2. Валюта як світові гроші | | |
| 4. | Валюта як світові гроші. | Усний контроль знань студентів протягом практичного заняття. |
| 5. | Валютний курс і його формування | Усний контроль знань студентів протягом семінарського заняття. |
| Змістовий модуль 3. Інститути і операції світового фінансового ринку | | |

| | | |
|--|-----------------------------------|---|
| 6 | Міжнародні фінансові ринки | Валюта як світові гроші. |
| 7 | Міжнародні фінансові інститути | Валютний курс і його формування |
| Змістовий модуль 4 Особливості фінансової діяльності транснаціональних корпорацій | | |
| 8 | Фінансування міжнародної торгівлі | Усний контроль знань студентів та тестові завдання протягом семінарського заняття. |
| 9 | Валютна система України | |
| Кінцевий контроль | | Проведення аудиторної контрольної роботи за результатами вивчення модулів 4, в т.ч. включаючи вирішення задач, наведених в Навчальній програмі дисципліни |
| | | Іспит/Залік |

Перелік питань до підсумкового контролю

Контрольні запитання

1. Історичні етапи становлення міжнародної економіки: від внутрішнього ринку до світового господарства і світової економіки.
2. Які відносини є міжнародними економічними відносинами ?. Що такий міжнародний поділ праці і який його вплив на міжнародну інтеграцію ?.
3. Дайте визначення міжнародних фінансових відносин.
4. Дайте визначення міжнародних фінансових ресурсів.
5. Функції міжнародних фінансів
6. Види міжнародних грошових потоків.
7. Що розуміється під світовим фінансовим середовищем ?.
8. Які основні сучасні тенденції розвитку світового фінансового середовища ?.
9. Фактори, що сформували світове фінансове середовище
10. Потрійна фінансова революція.
11. Що таке фінансові інновації і їхня роль у розвитку світового фінансовогринку ?.
12. Зміст міжнародної фінансової політики держави
13. Визначення світової валютної системи і її елементи: національні, регіональні і світова валютні системи.
14. Назвіть елементи національної валютної системи.
15. Назвіть елементи світової валютної системи.
16. Розкрийте склад міжнародної валютної ліквідності як резервів держави і засобів міжнародних платежів.
17. Призначення і використання СДР.

18. Система «золотого стандарту» як перша валютна система, її різновиди (золотомонетний, золотозлитковий, золотовалютний).
19. Що таке валютний блок і його призначення ?.
20. Переваги і недоліки золотого стандарту.
21. Виникнення й особливості Бреттон-Вудської системи (друга МВС).
22. Долар як резервна валюта другої МВС (золотодоларовий стандарт).
23. Виникнення й особливості Ямайкської системи (третья МВС).
24. Історичний розвиток Європейської валютної системи у Валютно-економічний союз. Від ЕКЮ ДО ЄВРО.
25. Роль МВФ у світовій валютній системі. Кредитування на умовах продажу з поверненням платежу.
26. Структура і функції групи Світового банку.
27. Призначення і види регіональних фінансових інститутів.
28. Дайте визначення валюти, які умови роблять національну
 - і. грошову одиницю валютою ?.
29. Яка валюта є резервною, функції резервної валюти ?.
30. Що таке валютний паритет ?.
31. Поняття девізу і резервної валюти.
32. Які переваги й обов'язки несе країна-емітент резервної валюти ?.
33. Валютні обмеження їх форми та чинники введення
34. Що входить в офіційні золотовалютні резерви країни, їх
 - і. призначення
35. Поняття конвертованості валюти, основні види конвертованості
36. Поняття режиму валютного курсу. Класифікація валют по типах режиму валютного курсу.
37. Переваги і недоліки фіксованого курсу і плаваючого курсу валюти для країни-емітента ?.
38. Що таке «режим регульованого плавання» національної валюти його переваги ?
39. Валютна інтервенція Центрального банку і її призначення.
40. Економічна сутність валютного курсу і його функції.
41. Що таке паритет купівельної спроможності валют ?.
42. Фактори, що формують курс валюти
43. Поняття ринкового курсу валют, його формування
44. Принципи визначення курсу євро
45. Офіційний і офшорний курс валюти.

46. Взаємозв'язок валютного курсу, процентних ставок, валютного курсу та платіжного балансу держави.
47. Визначення й особливості операції спот з валютою
48. Призначення форвардних контрактів на купівлю валюти і особливості їх застосування.
49. Зміст ф'ючерних контрактів, їх призначення.
50. Сутність операцій своп на валютному ринку
51. Визначення й умови застосування валютного опціону
52. Що таке товарний арбітраж ?. Закон єдиної ціни.
53. Зміст і види валютного арбітражу.
54. Поняття валютного курсу та його функції
55. Яка валюта називається базовою в котируванні і яка валюта називається валютою котирування ?.
56. Чим розрізняються номінальні і реальний валютний курси ?.
57. Що таке крос-курс і коли він застосовується ?.
58. Вплив зміни валютного курсу на експорт і імпорт країни.
59. Визначення світового фінансового ринку і його інфраструктура.
60. Критерії віднесення фінансових операцій до міжнародних.
61. Функції міжнародного фінансового ринку.
62. Вплив мобільності іноземного капіталу на національні фінансові ринки.
63. Характеристика світового фінансового центру і його операції.
64. Назвіть основні світові фінансові центри. Які причини появи офшорних фінансових центрів?
65. Структура глобальної системи світових фінансових центрів.
66. Міжнародний фінансовий ринок і його структура.
67. Особливості сучасного світового фінансового ринку
68. Виникнення та характеристика ринку євровалют
69. Світовий валютний ринок девізів і його функції.
70. Механізм ціноутворення на валютному ринку
71. Дайте характеристику світового ринку золота по призначенню золота як товару.
72. Назвіть інвесторів міжнародного ринку цінних паперів.
73. Назвіть особливості ринку єврооблігацій
74. Назвіть особливості ринку єврокредитів
75. Характеристика ТНБ. Причини виникнення ТНБ.
76. Назвіть іноземні структурні одиниці ТНБ.

77. Характеристика і функції консорціумного банку.
78. Міжнародний кредит та його основні форми
79. Функції інвестиційних фондів, інвестиційних компаній і трастових фондів як фінансових посередників.
80. Визначення розрахункового балансу, балансу міжнародної заборгованості і платіжного балансу і відмінності між ними.
81. Поняття резидента і нерезидента для країни.
82. Структура платіжного балансу по класифікації МВФ.
83. Поняття активного і пасивного сальдо платіжного балансу і його значення для економіки.
84. Навіщо в платіжному балансі включені балансуєчі статті ?.
85. Валютна система країни та її елементи
86. Зміст валютного регулювання.
87. Валютні обмеження в Україні
88. Інструменти фінансування зовнішньоекономічної діяльності підприємств: кредити, міжнародний факторинг, міжнародний лізинг
89. Роль державних гарантій у зовнішньоекономічному кредитуванні.
90. Роль банківських гарантій як інструменту страхування у міжнародних розрахунках.

VIII. ІНСТРУМЕНТИ , ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Викладання дисципліни передбачає використання новітніх освітніх технологій, спрямованих на підвищення зацікавленості студентів в вивченні курсу, оволодінні теоретичними та практичними знаннями з предмету.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни будуть здійснюватися проблемні лекції (за участю студентів), презентації (лекцій/семінарів), кейси (оцінка теорії через практичні аспекти), робота в малих групах та семінари-дискусії, що використовують мультимедійне техніко-програмне забезпечення.

Рекомендовані методи активації наведені нижче у таблиці 6.

Складові методів активізації процесу навчання

| Тема | | Методи активізації процесу навчання | | |
|---|-----------------------------------|--------------------------------------|--|--|
| | | Лекції | Семінари | Інше |
| З/модуль 1: Сутність міжнародних фінансів | | | | |
| 1. | Міжнародні фінанси і їх функції | | Семінар – дискусія | |
| 2. | Світова валютна система. | Презентація | Кейс | |
| 3. | Платіжний баланс держави | | | |
| З/ модуль 2. Валюта як світові гроші | | | | |
| 4. | Валюта як світові гроші. | | Кейс | |
| 5. | Валютний курс і його формування | Участь студентів в проведенні лекції | | Інтернет-звіти студентів по нормативній базі |
| З/ модуль 3. Інститути і операції світового фінансового ринку | | | | |
| 6 | Міжнародні фінансові ринки | | Семінар – дискусія | |
| 7 | Міжнародні фінансові інститути | | Семінар – дискусія | |
| З/ модуль 4 Особливості фінансової діяльності транснаціональних корпорацій | | | | |
| 8 | Фінансування міжнародної торгівлі | | Обговорення питань семінару в робочих групах | |
| 9 | Валютна система України | | Обговорення питань семінару в робочих групах | |

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**Основна література**

1. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.04.91.
2. Закон України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті" від 23.09.94.
3. Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19.03.96.
4. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.93 № 15-93.

5. Класифікатор іноземних валют Національного банку України: Лист Національного банку України від 14.03.93 № 19029/380.
6. Білоцерківець В. В. Міжнародна економіка: підручник / В. В. Білоцерківець, Завгородня О. О., Лебедева В. К.; за ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича. – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 416 с.
7. Боринець С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник /
8. С. Я. Боринець. – [4-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2008. – 582 с.
9. Боринець С. Я. Міжнародні фінанси: підручник / С. Я. Боринець –
10. [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2006. – 494 с.
11. Д'яконова І. І. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / І. І. Д'яконова, М. І. Макаренко, . О. Журавка. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 548с.
12. Карлін М. І. Фінанси країн Європейського Союзу: навч. посіб. / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2011. – 639 с.
13. Кочетков В. М. Міжнародні фінанси: Конспект лекцій / В. М. Кочетков,
14. І. М. Хоменко (Грінько) / Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – К. : НТУУ «КПІ», 2012. – 123 с.
15. Кочетков В. М. Валютні операції: Конспект лекцій / Кочетков В. М., Грінько І. М. / Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – К. : НТУУ «КПІ», 2010. – 146 с.
16. Луцишин З. О. Трансформація світової фінансової системи в умовах глобалізації: підручник / З. О. Луцишин. – К. : Видавничий центр «ДрУк», 2002. – 320 с.
17. Мозговий О. М. Міжнародні фінанси: навчальний посібник / О. М. Мозговий, Т. Є. Оболенська, Т. В. Мусієць; за заг. ред. д-ра. екон. наук, проф. О. М. Мозгового. – К. : КНЕУ, 2005. – 557 с.
18. Оспіщев В. І. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / В. І. Оспіщев, О. П. Близнюк, В. В. Кривошей. – К. : Знання, 2006. – 335 с.
19. Патика Н. І. Міжнародні валютно-кредитні відносини : навч. посіб. / Н. І. Патика. – К. : Знання, 2012. – 566 с.
20. Петрашко Л. П. Міжнародні фінанси: навч.- метод. посіб. для самост. вивч. дисц. /Л. П. Петрашко. – К. : КНЕУ, 2003. – 221 с.
21. Рогач О. І. Міжнародні фінанси: підручник / О. І. Рогач, А. С. Філіпенко, Т. С. Шемет та ін.; за ред. О. І. Рогача. – К. : Либідь, 2003. – 784 с.
22. Савлук М. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посібник / М. І. Савлук, О. І. Береславська, О. М. Наконечний, М. Г. Пясецька. – К. : КНЕУ, 2002. – 392 с.

23. Софіщенко І. Я. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / І. Я. Софіщенко. – К. : МАУП, 2005. – 200 с.

Допоміжна література

24. Боринець С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник / С. Я. Боринець. – [5-те вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2008. – 582 с.
25. Божидарнік Н. В. Валютні операції: підручник / Н. В. Божидарнік, Т. В. Божидарнік. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 698 с.
26. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко. – К. : «Центр учбової літератури», 2011. – 400 с.
27. Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: навч. посіб. / А. В. Бурковська, Т. І. Лункіна. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 208 с.
28. Войтенко О. М. Світовий ринок фінансових послуг: особливості структури та функціонування // Інноваційна економіка: стаття / О. М. Войтенко. – Тернопіль, 2013. – С. 41–45.
29. Ковальчук К. Ф. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навч. посіб. / К. Ф. Ковальчук, Д. Є. Козенков, Ю. Г. Момот. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 150 с.
30. Козак Ю. Г. Міжнародні фінанси в питаннях та відповідях: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Г. Козак. – К. : МАУП, 2003. – 292 ст.
31. Кочетков В. М. Організація управління фінансовою стійкістю банку в ринкових умовах: монографія / В. М. Кочетков. – К. : вид-во Європ. Ун-ту, 2003. – 300 с.
32. Кочетков В. Н. Организация лизинговых операций / В. Н. Кочетков, Е. В. Краева, О. В. Кочеткова – [2-е изд., стер.]. – К. : ЕУФІМБ, 2000. – 103 с.
33. Красавина Л. Н. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Ученик / Л. Н. Красавина. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 608 с.
34. Круглов В. В. Основы международных валютно-финансовых и кредитных отношений: учеб. / науч. ред. В. В. Круглов. – М. : ИНФРА – М, 1998. – 432 с.
35. Майорова Т. В., Інвестиційна діяльність: підручник / Т. В. Майорова. – К. : «Центр учбової літератури», 2009. – 472 с.
36. Науменкова С. В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. – К. : Знання, 2010. – 532 с.
37. Пискулов Д. Ю. Теория и практика валютного дилинга / Д. Ю. Пискулов. – М. : ИНФРА – М, 1996. – 224 с.
38. Руденко Л. В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: підручник / Л. В. Руденко. – К. : ЦУЛ, 2003. – 616 с.
39. Савлук М. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / за ред. М. І. Савлука. – К. : КНЕУ, 2002. – 392 с.
40. Федякина Л. Н. Международные финансы / Л. Н. Федякина. – СПб. : «Питер», 2004. – 560 с.
41. Хэррис Дж. Мэнвилл Международные финансы: пер. с англ. / Дж. Мэнвилл Хэррис. – М. : издат. дом «Филинь», 1996. – 296 с.
42. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. – К. : Знання, 2012. – 341 с.

